

Sølvskakkeltjønn, Vådan/Frøseth i bakgrunnen

Erling Lauglo

SVERRE LAUGLO

Sølvskakkeltjønn

Leinstrand- og Bynesmarka byr på mye vakker natur, og mange meditasjonskilder for en turgåer, enten han nå foretrekker TT's regi eller ensomhet i opplevelsene.

Sølvskakkeltjønn ligger i området sør for Leirsjøene, mellom Leirbrua og Rønningen. Granåsbakken er forholdsvis nær nabo. Tjønn er lita og skjuler ingen fiskrikdom, men til gjengjeld — et par sølvskåkler, etter at en småkonge for mange, mange år siden kjørte gjennom isen og druknet her. (Skåkler var smekre, lette skjæker, brukt særlig på spissleder den gang både konger og bønder holdt hester.) Sagnet forteller at det har vært gjort forsøk på å få tak i skåklene ved uttapping av tjønna, og det finnes ennå søkk i terrenget som kan tyde på at det har vært foretatt graving. Et par karer grov angivelig tre torsdagsnetter etter hverandre under en bestemt månefase, men ble forstyrret og skremt av så mange overnaturlige fenomener at de fant det best å gi opp. En natt oppdaget de lauseld på Vådan eller Frøset på Byåsen, jfr. utsikten, men da de kom fram for å delta i sløkkinga, viste det seg at det ikke hadde vært noen brann i heletatt. Siste torsdagsnatta fikk de besøk av en staselig rytter som kom luftvegen over tjønna, (en kan vel gå ut fra at det var kongen som hadde mistet både skåklene og livet), og hakk i hel med ham, en trollkjerring i et baktstraug, sittende med ryggen mot fartsretningen. Hun hyttet med knyttneven både etter rytteren og mot de to som grov, og svor at hun nok skulle nå dem. Senere har visstnok ingen forsøkt å finne sølvskåklene, men skulle noen ha lyst

til å prøve, kan de samtidig ta med gullsleden og gullskålene som ligger i Vellikvatnet, noe lengre vest mellom Svartvatnet og Lauglo-
vatnet, etter at en småkonge fra Bynes kjørte seg ned der under
vegs til julebesøk hos en kollega på Byåsen.

A propos Rønningen, eller Lerås som det står i matrikkelen, en
gang sæter under Busklein vestre i Leinstrand, nå feriehjem for post-
budene i Trondheim, 288 m.o.h., og med uforandret vakkert utsyn
mot sør og aust: 50 år tilbake kunne en fra storfurua i skogbandet
nord for sætervollen se kroningsstaden Trondheim i blå dis over
tretoppene, i dag står furua omtrent midt i byen. Så sent som like
før århundreskiftet fantes det også haugfolk på Rønningen, d.v.s.
borgere av et sørgelig forsømt utviklingsland under jorda. Beviset
ligger i hva en 3 år gammel turgåer fortalte sætertausa, da han nokså
sent og litt forskremt kom inn i koven: — Æ såg en liten kaill, hain
va rau og blå, tu joln kom'n, å åt joln forn! — I dag risikerer post-
budene neppe å møte noen av haugkallens ættlinger.

En kan fortsette å gå, se, og meditere om fast bosetting i Marka,
kvernhusdrift og sagbruk i bekken mellom Skjelbreia og Øvre Leir-
sjø, om beitende buskap, ferme budeier, lørdagsfriing og budrätt i
kløv fra Skadestusætervollen og Bråvollen til Gaustad og Brå i
Bynes, eller om så mye annet som hører Leinstrand — og Bynes-
marka, — og både fortida, nåtida og framtida til. Uansett hva en
foretrekker, bør en imidlertid legge vegen om «Navne-berget» m.v.
av Vellikvatnet — like ved Bråvollen — og i det minste risse for-
bokstavene sine i det bløte grunnfjellet som her ligger i dagen, og
som tidligere generasjoner kalte grøtsten. Mosen vil nok komme til
å gro i snirklene i årenes løp, men turen vil likevel ikke ha vært
bortkastet.

MARTIN NORVIK

Trollheimshytta 75 år

Trondhjems Turistforenings eldste hytte i fjellet, Trollheimshytta,
har vært møtested og overnattingsplass for fotturister og skiløpere
siden 1890, og i august ble 75-årsjubileet feiret med en tilstelning på
hytta. I alt 40 innbudte gjester var samlet til fest. Tross den nokså
drøye marsjen opp Folldalen, hadde gledelig mange av Trondhjems
Turistforenings veteraner tatt turen, bl. a. var tre av foreningens
æresmedlemmer, Arne Falkanger, Roar Tønseth og Reidar Jørgensen
til stede. Ellers var innbudt representanter for Surnadal kommune,
nabohytta Kårvatn, grunneiere, tidligere vertinner på hytta samt en
lang rekke tidligere styremedlemmer og ildsjeler i foreningen.

*

Den nye anleggsveien inn til Gråsjø har kortet inn selve marsjen
til 17 km, og de fleste ankom i fin form. Alle ble hjertelig mottatt
og ønsket velkommen av foreningens nye formann, Johannes Havig
med frue, samt vertinnen Guri Røen fra Løkken. Selskapet fant seg
snart til rette i de hyggelige omgivelsene, og utviklingen av minner
fra tidligere fjellvandring kunne begynne.

Festkomitéens formann, Eivind Kierulf, kunne ønske velkommen
til veldekket festbord og introduserte gjestene. Han overlot så toast-
mastervervet til Fritz Christensen, som løste sin oppgave på en for-
treffelig måte. Det ble servert gammeldags god festkost, rømmegrøt
og spekemat. De mer eller mindre slitne vandringsmenn satte natur-
ligvis pris på oppvarmingen, og de flinke serveringspikene fikk nok